



Legal update

Duben 2021

Weinhold Legal

Obsah

Aktuality v legislativě

Novela zákona o elektronických komunikacích

Nově publikovaná judikatura

Posouzení výše úroku z prodlení ve vztahu mezi podnikateli

Soudní dvůr zamítá odvolání společností Deutsche Telekom a Slovak Telekom a objasňuje rozsah judikatury Bronner

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně, konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno investiční rozhodnutí.

Bankovníctví, finance a pojišťovnictví:

Pavel Jendrulek, Věra Tovey, Jan Čermák

Fúze a akvizice:

Daniel Weinhold, Václav Štraser

Insolvence a restrukturalizace:

Zbyšek Kordač

IT, media, telekomunikace:

Martin Lukáš, Jakub Nedoma, Michal Przewczek

Nemovitosti:

Pav Younis, Václav Štraser

Ochrana osobních údajů:

Martin Lukáš, Anna Bartůňková, Tereza Hošková

Pracovní právo:

Anna Bartůňková, Eva Procházková, Daša Aradská

Slovenské právo:

Tomáš Čermák, Karin Konečná

Soudní a rozhodčí řízení:

Milan Polák, Zbyšek Kordač, Anna Bartůňková, Michaela Koblasová

Soutěžní právo / právo EU:

Tomáš Čermák, Jana Duchoňová

Veřejné zakázky a veřejný prostor:

Martin Lukáš, Monika Švaříčková, Tereza Hošková

Aktuality v legislativě

Novela zákona o elektronických komunikacích

Zatímco si návštěvník webové stránky pročítá zajímavý článek nebo si na e-shopu vybírá nové oblečení, v pozadí jeho aktivit se hromadí obrovské množství nejrůznějších dat. Tato data jsou též známa jako tzv. cookies.

Cookies lze chápat jako datové soubory, které se ukládají do počítače během prohlížení obsahu webových stránek a slouží mimo jiné ke sledování aktivit na těchto webových stránkách, jejich analýze a následnému umístění vhodné reklamy podle preferencí konkrétního návštěvníka.

V současné době tyto webové stránky pouze informují své návštěvníky o tom, že prohlížením stránek dávají souhlas s používáním cookies, a to vyskakovací lištou při jejich otevření. Vypnout cookies poté lze pouze v nastavení internetového prohlížeče. Laxní návštěvník si často vyskakovací lištu s informací o cookies vůbec nepřečte, slepě klikne na „rozumím“ a dál listuje oblíbenou stránkou. V pozadí však mezitím dochází ke zpracování velkého množství osobních dat.

Nyní by tento problém měla řešit zdánlivě nenápadná změna ustanovení v připravované novele zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích) (dále jen „**zákon o elektronických komunikacích**“) ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**Novela**“), která bude v nejbližších dnech projednána ve druhém čtení Poslaneckou sněmovnou. Cílem Novely je primárně implementace Evropského kodexu elektronických komunikací, která bude mít pozitivní dopad na spotřebitele v této oblasti.

Novelou bude mimo jiné nahrazena současná povinnost **prokazatelně informovat** uživatele o rozsahu a účelu zpracování jejich osobních dat uvedená v § 89 odst. 3 zákona o elektronických komunikacích, povinností od uživatelů předem **získat prokazatelný souhlas** s rozsahem a účelem zpracování těchto dat. Po přijetí Novely tak již nadále nebude stačit pouze informovat uživatele webových stránek či aplikací o používání cookies, ale bude nutné získat jejich prokazatelný souhlas s těmito aktivitami. Lze tak předpokládat, že s navrhovanou změnou dojde také ke změně vyskakovací lišty, která bude nově obsahovat tlačítko a zaškrtnávací pole, pomocí kterých uživatelé udělí jasný souhlas s používáním cookies. Současně se uživatel dozví, za jakým účelem jsou jeho osobní data zpracovávána.

Do doby udělení souhlasu, resp. v případě jeho neudělení, nebude možné osobní data o uživateli ukládat do počítače či jiného obdobného zařízení. To bude mít doajista vliv na celkovou podobu webové stránky. Neudělení souhlasu s používáním cookies tak samozřejmě neznamená, že se uživatelí webová stránka vůbec nezobrazí, ale lze předpokládat, že se výsledná podoba stránky bude lehce odlišovat, např. v důsledku umístění různých reklamních sdělení.

Souhlas nebude vyžadován pouze v případě tzv. technických cookies, které jsou nezbytné ke správnému chodu webové stránky. Jejich celková funkčnost by proto neměla být navrhovanou změnou omezena ani narušena.

Účinnost Novely je navržena na 1. ledna 2022. V případě jejího přijetí, lze předpokládat, že předestřená změna ustanovení § 89 odst. 3 zákona o elektronických komunikacích v příštím roce významně zasáhne do několika sfér internetového businessu, jako jsou marketingové agentury, sociální sítě či komunikační prostředky.

Nově publikovaná judikatura

Posouzení výše úroku z prodlení ve vztahu mezi podnikateli

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 23 ICdo 56/2019 ze dne 16. března 2021)

V nadepsaném rozhodnutí se Nejvyšší soud zabýval otázkou, zda a za jakých podmínek je možné soudně přezkoumat úrok sjednaný ve smlouvě uzavřené mezi podnikateli.

V rámci předcházejícího řízení soud prvního stupně shledal sjednaný úrok, který převyšoval běžnou úrokovou sazbu více než 15x, v rozporu s dobrými mravy. Následně však odvolací soud dospěl k závěru, že korektiv dobrých mravů nelze na výši úroku aplikovat, a to s ohledem na ustanovení § 1797 občanského zákoníku, na základě, kterého se podnikatel, který uzavřel smlouvu při svém podnikání nemůže domáhat neplatnosti smlouvy podle právní úpravy lichvy v ustanovení § 1796 občanského zákoníku. Jiný zákonný korektiv k posouzení výše sjednaného úroku neaplikoval.

S tímto závěrem odvolacího soudu se Nejvyšší soud neztotožnil. Principy dobrých mravů se podle názoru Nejvyššího soudu uplatní i ve vztazích mezi podnikateli, přičemž v případě jejich porušení, bude právní jednání stiženo absolutní neplatností. Nejvyšší soud nicméně upozorňuje, že závěr o absolutní neplatnosti právního jednání pro rozpor s dobrými mravy je řešením zcela výjimečným a je nutno jej odůvodnit mimořádnými okolnostmi daného případu.

Aplikace korektivu dobrých mravů zároveň nevylučuje posouzení daného vztahu také podle jiných ustanovení občanského zákoníku. Podle názoru Nejvyššího soudu je vždy třeba zkoumat, zda se například jedna ze smluvní stran nenachází při uzavírání smlouvy v postavení spotřebitele, příp. v postavení slabší smluvní strany.

Spotřebitelem je v souladu s platnou právní úpravou každý člověk, tedy i fyzická osoba – podnikatel, který uzavírá mimo rámec své podnikatelské činnosti smlouvu s podnikatelem. Osoba v tomto postavení je vždy považována za slabší smluvní stranu a zákon jí tedy nabízí zvýšenou ochranu v právních vztazích. Uzavřel-li proto podnikatel, který je zároveň fyzickou osobou, mimo rámec své podnikatelské činnosti smlouvu s jiným podnikatelem, je třeba posoudit, zda uzavřená smlouva nemá povahu smlouvy spotřebitelské. V takovém případě bude pro příslušné smlouvy uzavřené do konce roku 2016 potřeba aplikovat zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru.

V postavení slabší strany může být i podnikatel, který není v daném vztahu v postavení spotřebitele, a to například v důsledku jeho postavení na trhu. V takovém případě lze uvažovat o aplikaci právní úpravy adhezních smluv. Zároveň však Nejvyšší soud upozorňuje, že pouhá nepřiměřenost úroku, resp. úplaty nemůže být předmětem přezkumu dle ustanovení o adhezních smlouvách.

Lze tak shrnout, že odvolací soud postupoval nesprávně, když se soustředil pouze na korektiv dobrých mravů, resp. na jeho vyloučení a nezabýval se dalšími možnými zákonnými

prostředky ochrany. Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a uložil mu, aby se v dalším řízení lépe vypořádal se skutkovým zjištěním soudu prvního stupně o okolnostech uzavření smlouvy, ze kterých vyplývá, že žalobkyně dopředu věděla o tom, že žalovaný podnikatel dluh nesplní.

Soudní dvůr zamítá odvolání společnosti Deutsche Telekom a Slovak Telekom a objasňuje rozsah judikatury Bronner

(Rozsudek Soudní dvora ve věci C-152/19 P a C-165/19 P ze dne 25. března 2021)

V uvedeném řízení se Soudní dvůr zabýval kasačním opravným prostředkem proti rozhodnutím Tribunálu ve věci T-827/14 (ve věci Deutsche Telekom) a T-851/14 (ve věci Slovak Telekom).

Dle rozhodnutí Evropské komise ze dne 15. října 2014 (CASE AT.39523) se společnosti Slovak Telekom a Deutsche Telekom v období od 12. srpna 2005 do 31. prosince 2010 dopustily porušení článku 102 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) v oblasti telekomunikací, které spočívalo v následujících jednáních:

- neposkytnutí informací alternativním provozovatelům nezbytných ke zpřístupnění uživatelských vedení;
- omezení rozsahu svých povinností souvisejících se zpřístupněním uživatelskými vedeními;
- nastavení nespravedlivých podmínek v Referenční nabídce zpřístupnění uživatelských vedení ohledně kolokace, kvalifikace, prognóz, oprav a bankovních záruk;
- použití nespravedlivých tarifů neumožňujících stejně efektivnímu soutěžiteli využívat velkoobchodního přístupu ke zpřístupněným uživatelským vedením společnosti Slovak Telekom za účelem replikace maloobchodních širokopásmových služeb nabízených ze strany společnosti Slovak Telekom, aniž by jim při tom vznikala ztráta (tzv. margin squeeze – stlačování marží).

Společnosti Slovak Telekom a Deutsche Telekom se před Tribunálem domáhaly zrušení výše uvedeného rozhodnutí Komise, ale Tribunál žalobu v podstatné části zamítl, pouze zrušil část rozhodnutí týkající se období 5 měsíců v roce 2005 a potvrdil pokuty v řádu desítek milionů eur.

Kasačním opravným prostředkem se tak následně společnosti Slovak Telekom a Deutsche Telekom domáhaly, aby Soudní dvůr zrušil tyto rozsudky Tribunálu, rozhodnutí Komise a podpůrně zrušil nebo snížil uložené pokuty.

Soudní dvůr ve svém rozhodnutí odkázal na svou dřívější rozhodovací praxi, konkrétně na rozsudek Bronner (C-7/97), kterým bylo rozhodnuto ve věci vydavatele novin, jenž zneužil své dominantní postavení tím, že odepřel svým konkurentům přístup k vlastní infrastruktuře distribuce novin. V uvedeném rozhodnutí Soudní dvůr stanovil, že nelze (ani) dominantnímu soutěžiteli uložit povinnost zpřístupnit vlastní infrastrukturu svému konkurentovi, a to s odkazem na principy smluvní volnosti a podstatu vlastnického práva tohoto soutěžitele. Povinnost poskytnout přístup k dané infrastruktuře tak lze uložit pouze v případě, že je to *nezbytné* pro vstup konkurentů na trh. Rozsudek Bronner má dodnes stěžejní význam pro posouzení zneužití dominantního postavení, jelikož stanoví základní



Legal update

Duben 2021

Weinhold Legal

podmínky pro rozhodování v těchto otázkách.

Soudní dvůr však tentokrát odlišil *odepření zpřístupnění dané infrastruktury od zpřístupnění za nespravedlivých podmínek*, čímž dospěl k závěru, že podmínky rozsudku Bronner se v tomto případě nepoužijí. Tím mimo jiné odpadla povinnost Komise prokázat, že umožnění přístupu je *nezbytné* ke vstupu konkurenčních podniků na trh, jak je požadováno v rozsudku Bronner. Šetření Komise se proto mělo soustředit pouze na skutečnost, zda jednání dominantního podniku je jednáním zneužívajícím či nikoliv.

Vzhledem k tomu, že společnost Slovak Telekom poskytovala přístup svého účastnického vedení na základě nespravedlivých podmínek, čímž zneužila své dominantní postavení, zamítl Soudní dvůr kasační opravný prostředek proti rozsudkům Tribunálu v této věci v plném rozsahu.

Informace uvedené v tomto bulletinu současně nelze chápat jako vyčerpávající popis relevantní problematiky a veškerých možných konsekvencí, a nemělo by na ně být plně spoléháno v jakýchkoliv rozhodovacích procesech ani by neměly být považovány za náhražku specifické právní rady, které by byla relevantní pro konkrétní okolnosti. Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář ani kterýkoliv právník uvedený jako autor těchto informací neodpovídají za jakoukoliv újmu, která by mohla vzniknout ze spoléhání se na zde uveřejněné informace. Dále si dovoluujeme poznamenat, že na některé záležitosti v tomto bulletinu uváděné mohou existovat různé právní názory z důvodu nejednoznačnosti příslušných ustanovení, a v budoucnu může převážít jiný než námi uváděný výklad.

Své připomínky laskavě zasílejte na e-mailovou adresu: Terezie.Koenigova@weinholdlegal.com nebo prostřednictvím faxu na číslo +420 225 385 444 k rukám Terezie Koenigové, anebo kontaktujte osobu, s níž jste obvykle ve spojení. Odhlášení publikací na office@weinholdlegal.com.

2021 Weinhold Legal
Všechna práva vyhrazena